

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

ENKELE AANTEKENINGEN BIJ HET NORMALE ELECTROCARDIOGRAM.

Naar aanleiding van het artikel van collega VAN WESEL in dit *Tijdschrift* van 27 April zou ik willen opmerken, dat de door dr. VAN NIEUWENHUIZEN en mij beschreven afwijkingen in het electrocardiogram bij angina pectoris slechts waarde hebben, indien de opnamen gemaakt zijn met een goeden snaargalvanometer-electrocardiograaf. Wij hebben er indertijd reeds de aandacht op gevestigd, dat de lampversterker-electrocardiographen (vooral die van SIEMENS) bijna steeds een „zadelvormig” ST-belooft laten zien. Aangezien collega VAN WESEL, blijkens de afbeeldingen, met een dergelijken electrocardiograaf werkte, is het begrijpelijk, dat hij afwijkingen als het zadelvormige ST-belooft en ook de hoge T-toppen, bij normale personen zoo vaak vond.

Verder vestig ik er de aandacht van den schrijver op, dat de door hem genoemde „in hun geheel verlaagde QRS-complexen” reeds herhaalde malen beschreven zijn als de zoogenaamde triphasische complexen (PUDDU, *Archives d. mal. du coeur*, 1936; LAUBRY, *ibid.*, 1939).

Haarlem, 29 April 1940.

H. A. PH. HARTOG.

GENEZEN OSTEOMYELITIS.

Naar aanleiding van de mededeeling van collega BÄR over een geval van genezen osteomyelitis, dat aanvankelijk sarcoom leek (*Ned. Tijdschr. v. Geneesk.* 84, II, 20, bl. 1930), vermeld ik, dat ten tijde van mijn assistentschap bij wijlen prof. KORTEWEG in de jaren 1910 tot 1913 een totale exarticulatie van het rechter been geschiedde voor een sarcoom, dat na de exarticulatie een osteomyelitis bleek te zijn. Ook hier moest röntgenologisch de diagnose sarcoom gesteld worden en wel op grond van de groote plaatselijke destructie van been en de vorming van nieuw weefsel op afstand, welke feiten onveranderd gevonden werden op 2 Röntgen-opnamen met een tusschentijd van 6 weken. Vóór de operatie werd nog een proefexcisie verricht uit het gezwel, maar door het algeheel gemis van collateraal oedeem in de subcutis en het gevaar van sarcoommetastases, door openen der bloedwegen, werd helaas het klieven tot op het been achterwege gelaten.

Ik meende, dat deze mededeeling een argument kan zijn om bij eventueelen twijfel een afwachtende therapie te betrachten.

's-Gravenhage, 19 Mei 1940.

M. A. ITTMANN.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

VEREENIGDE STATEN. — Langdurige dracht. *The Journ. of the Am. med. Ass.* van 30 Maart weet te vertellen van een dame van 101 jaren, die tachtig jaren geleden febris typhoidea heeft gehad, en sedert bacillen-draagster is gebleven, zoodat zij erin geslaagd is, in 1938 en in 1939 telkens een kleinkind te besmetten.

— **Oorzaken van den dood van artsen.** *The Journ. of the Am. med. Ass.* van 6 April geeft een overzicht van de sterfgevallen onder de artsen in 1939. Er zijn van de artsen in de Vereenigde Staten 3710 overleden, en van de Canadeesche 169.

Onder deze 3879 overledenen waren 116 vrouwen. Gelukkig werden in de Vereenigde Staten 5089 nieuwe artsen toegelaten. De leeftijd bij het overlijden wisselde